

Позиция на конференцията

“ЕНЕРГИЙНИ ПОЛИТИКИ СЛЕД ИЗБОРИ 2017”

Сряда, 15 март 2017 година, 10.00-13.00 часа

Зала “Библиотека”, хотел Радисън, София

Енергийни политики в контекста на Избори 2017

Кампанията за *Парламентарни избори 2017* отново засили публичното говорене за мега-проектите в енергетиката на България. Настоява се, че АЕЦ “Белене”, варианти на “Южен поток”, Бургас-Александруполис, нови въглищни мощности са необходими за енергийната сигурност на страната.

В политическите кампании обаче не се взема предвид развитието на икономиката на България и региона, очакваното бъдещо потребление на енергия, потенциалът на новите енергийни източници и тенденциите към повишаване на енергийната ефективност.

Енергийните мега-проекти са по правило тласкани от комбинация от корупционни намерения и липса на цялостна картина на процесите в енергетиката. В същото време спецификите на динамично развиващия се енергиен пазар, който има ключова роля в гарантирането на тази сигурност, се пренебрегват.

Енергийните мега-проекти разчитат на популярна подкрепа. Но тя се подхранва предимно от фалшиви схващания за смисъла на енергийната сигурност. В тези необосновани разбирания енергийната сигурност се откъсва от основната си дефиниция - конкурентността на потребителите.

Често повтаряният аргумент, според който проекти като АЕЦ “Белене” трябва да бъдат възобновени, защото значителни суми вече са изхарчени за неговото осъществяване, е икономически опасен. Той може да доведе до изграждане на обезценени активи (*stranded assets*) без икономическо оправдание. Те ще натоварят българския данъкоплатец с милиарди, които ще се добавят към вече изхарчените огромни средства за тези проекти, както и (б) ще попречат на България да бъде фактор в регионалната и европейската енергетика, (в) ще ограничат възможностите на следващи поколения да се възползват от бъдещите технологични и пазарни възможности.

Необходими политики

Енергийните мега-проекти трябва да бъдат спрени. Освен политически преустановени, всички форми на договорености и дружества свързани с тях трябва да бъдат окончателно юридически приключени.

Българската енергийна политика изисква преосмисляне в контекста на следните тенденции:

- Децентрализация на производството на електроенергия.
- Постепенно откъсване от газовата зависимост от един основен източник и маршрут на доставки.
- Спад на цените на новите източници на възобновяема енергия до равнища, конкурентноспособни на конвенционалните енергийни източници и приложение на високоефективни акумулатори на енергия
- Регионализация на енергийния пазар и последващо изграждане на общоевропейски енергийни пазари
- Новата роля на управление на потреблението и смарт-технологиите
- Бъдещата роля на биомасата и отпадъците в енергийните баланси
- Електрификация на транспорта
- Новите технологии в отопление на сградите и ролята на енергийната ефективност
- Ролята на високоефективната когенерация
- Свърхпредлагането на електроенергия и природен газ
- Еволюция на концепцията за енергийна сигурност
- Целите на климатичната конференция в Париж
- Поетите енергийни и климатични ангажменти в рамките на Европейския съюз

Преценката за бъдещи енергийни политики трябва да се прави не само на национално, но и на регионално и общоевропейско ниво. Иначе има сериозен риск от възприемане на неадекватна енергийна стратегия, изграждане на обезценени енергийни активи (*stranded assets*) и отслабена енергийна сигурност.

Принципът “ефективността на първо място” трябва да се приложи към всеки енергиен проект, който би разчитал на публични средства за изграждането си. При мобилизиране на публичен ресурс трябва експертно да се оцени (а) дали този ресурс е наистина необходим и (б) не е ли по-разумно да бъде насочен към повишаване на енергийната ефективност и намаляване на енергопотреблението.

Основният фокус в стратегическото развитие на енергийния сектор в България трябва да се измести от планове за изграждане на мощности към развитие на регионален и ликвиден електроенергиен и газов пазар. Той ще гарантира прозрачност, доставки на конкурентни цени и независимост от единични енергийни източници.

Стратегическото развитие включва и решаване на проблемите на закърнялата пазарна реформа в България, киберсигурността на енергийната система, регионалното планиране на развитието и изграждането на интегрирани пазари, компенсирание на енергийната бедност с подходящи механизми, гаранциите за потребление и целите, свързани с климата и околната среда.

В конференцията взеха участие около 50 души, сред които:

Васил Гарнизов
Васко Начев
Галина Александрова
Георги Ганев
Георги Касчиев

Георги Ангелов
Евгений Дайнов
Евгений Кънев
Иван Хиновски
Илиян Василев
Калоян Стайков
Красен Станчев
Лъчезар Бояджиев
Петко Ковачев
Христо Казанджиев
Юлиан Попов

И други